

MINÄ LUKIJANA- KIRJOITUSTEHTÄVÄ

Tavoite: Herätellä oppilaita miettimään, millaisista tarinoista he pitävät. Helpottaa lukuvalintojen tekemistä ja innostaa tarinoiden maailmaan.

Kesto: 8-10 min

Opetus: Etä- ja lähitoteutus

Tehtävän suorittaminen:

Esimerkiksi nämä viisi alkua (3 min, 2 min, 1 min, 30 sek, 15 sek):

- Lukemisessa haastavinta/parasta on...
- En lue/Luen, koska...
- Lukisin enemmän, jos....
- Tykkään lukea...
- Jos en osaisi lukea niin...

Opettaja jakaa oppilaille paperin ja kynän. Opettaja näyttää aina kerralla oppilaille yhden lauseenalun. Ensimmäisen lauseen kirjoittamiseen on aikaa kolme minuuttia, toisen lauseen kirjoittamiseen on kaksi minuuttia jne.

Opettaja ottaa aikaa ja antaa aina seuraavan lauseenalun. Kirjoittamisen päätteeksi vapaamuotoinen keskustelu opettajan johdolla. Keskustelussa voi tuoda esille e-kirjat, äänikirjat, chatfictionin ja esimerkiksi sarjakuvat eri lukemisen muotoina.

Lähde: Lasten- ja nuorten säätiö, Lukuintoa etsimässä tehtäväpaketti

LUETAAN – STOP!

Tavoite: Tavallisesti yksin tehtävästä asiasta tulee yhteinen kokemus, keskeytykset rytmittävät lukemista sekä avartaa lukijan ajatusmaailmaa viemällä osallistujat hetkeksi toisiin maailmoihin oman kirjan parista. Harjoitus lisää osallistujien empatiakykyä ja kuuntelutaitoja sekä tuo esiin kunkin osallistujan henkilökohtaisen kirjavalinnan, mikä edesauttaa kuulluksi tulemisen kokemuksessa.

Kesto: 45 minuuttia

Opetus: Etä- ja lähiopetus

Tehtävän suorittaminen:

Jokainen lukee omaa kirjaansa oppitunnin ajan. Otetaan esille sekuntikello esimerkiksi opettajan puhelimesta. Kello asetetaan hälyttämään viiden minuutin välein. Silloin lukeminen keskeytetään ja opettaja määrää jonkun lukijoista lukemaan ääneen sen kohdan, jota oli juuri sillä hetkellä lukemassa. Kohta voi olla 1-4 lausetta. Jos oppilas kuuntelee äänikirjaa, siitä voidaan kuunnella pätkä yhdessä.

Oppilas voi valita luettavaksi painetun kirjan, e-kirjan, äänikirjan tai esimerkiksi sarjakuvan. Opettaja voi miettiä myös vaihtoehtoisia tapoja, miten oppilaat voivat lukea.

Lähde: Lasten- ja nuorten säätiö, Lukuintoa etsimässä tehtäväpaketti

REFLEKTOINTI

Tavoite: Lukemisen ymmärtämisen syventäminen yhteisen reflektoinnin kautta.

Kesto: 45 minuuttia

Opetus: Etä- ja lähiopetus

Tehtävän suorittaminen:

Kun kirjat tai äänikirjat ovat yhteisesti sovittuun päivämäärään mennessä luettu ja kuunneltu, lukukokemusta reflektoidaan yhdessä. Oppilaat jaetaan 4-5 ryhmään niin, että yhdessä ryhmässä on noin 4-5 oppilasta.

Oppilaat ovat etukäteen valmistautuneet avaamaan seuraavia kohtia:

- Millä perusteella valitsit (ääni)kirjan?
- Vastasiko (ääni)kirja ennako-odotuksiasi? Perustele.
- Kenelle suosittelisit (ääni)kirjaa? Miksi?
- Mitä teemoja (ääni)kirja käsitteli?
- Lue ääneen kirjasta pätkä tai kuunnelkaa kohta äänikirjasta, joka on jäänyt sinulle mieleen. Se voi olla esimerkiksi hauska pätkä.

Jokaisella on aikaa noin 5 minuuttia oman (ääni)kirjansa/tarinansa esittelyyn.

Lopuksi keskustellaan opettajan johdolla koko luokka yhdessä siitä, millainen lukukokemus oli.

Opettaja johdattaa keskustelua kysymällä yhden kysymyksen kerrallaan.

Esimerkkikysymyksiä:

- Oliko lukeminen/kuunteleminen sinulle helppoa vai vaikeaa? Miksi?
- Mikä lukemisessa/kuuntelemisessä oli parasta/haastavinta?
- Oliko helppoa/vaikeaa löytää aikaa lukemiselle/kuuntelemiselle?
- Milloin sinulla oli parhaiten aikaa lukemiselle/kuuntelemiselle?
- Millaiset tarinat kiinnostavat sinua eniten?

Lähde: Lasten- ja nuorten säätio, Lukuintoa etsimässä tehtäväpaketti

VIISI VINKKIÄ

Äidinkielen opettajain liiton vinkkejä lukemiseen

Tehkää kirjavinkkaus esineillä

Kirjavinkkaus siten, että jokainen tuo mukanaan kolme esinettä, jotka liittyvät luettuun kirjaan. Ja jokainen vuorollaan esittelee, miten esineet liittyvät kirjaan.

Tähdet kirjalle

Tehkää luetusta kirjasta tai kirjailijasta kortti, jonka jälkeen arvioi kirjat tähdillä. Oppilaat tekevät lukemastaan kirjasta kortin, jossa on kirjan, kirjailijan ja lukijan nimi. Käytävän seinällä on viisi saraketta kirjalle annettujen tähtien mukaan: viiden tähden kirjat, neljän tähden kirjat jne. Kirjan luettuaan ja kortin tehtyään oppilas kiinnittää korttinsa haluamaansa sarakkeeseen.

Valitkaa koukuttavin alku

Lukekaa viisi minuuttia eri kirjoja ja valitkaa niistä koukuttavin. Jokainen oppilas lukee etukäteen valituista romaaneista alkua n. 5 minuuttia, jonka jälkeen kirjat siirtyvät seuraavalle. Jokainen lukee siis alun esim. kuudesta kirjasta. Sen jälkeen saa valita luettavakseen kirjoista sen, jonka alku parhaiten koukutti.

Kuva kirjan sivusta

Ottakaa kuva mieleenpainuvasta tai jännittävstä kirjan sivusta ja laittakaa ne luokan tai ruokalan seinälle.

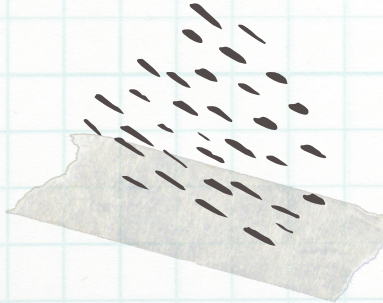
Oppilaat ottavat kuvan lukemansa kirjan vauhdikkaasta tai jännittävstä sivusta. Kuvat tulostetaan ja kuvaan kirjoitetaan kirjan ja kirjailijan nimi. Kuvat pannaan esille esim. ruokalan seinälle, missä kirjan sivuja voi lueskella jonottaessaan.

Lukuvälitunti

Lukekaa omia kirjoja välitunnin ajan. Lukuvälillä omaa kirjaa lukevat oppilaat saavat jäädä halutessaan välitunnilla sisään.

Lähde: Lukuliike

RUNOJEN PARISSA

Tehtäviä ja vinkkejä

- Valitse runokirjasta runo ja kuvita se piirtämällä.
- Valitse runo ja muokkaa sitä. Kirjoita runon sanat uuteen järjestykseen.
- Keksi ja kirjoita yksi säkeistö lisää valitsemaasi runoon.
- Mikä on lempirunosi kirjassa? Miksi pidät runosta?
- Tutki runokirjan kuvitusta. Mitä pidät kuvista ja sopivatko ne mielestäsi hyvin kirjaan?
- Etsi kirjasta kolme runoa. Mieti jokaiselle runolle oma väri, joka kuvaa sen tunnelmaa. Perustele valintasi.

Lähde: Oulun kaupungin kirjallisuussdiplomi

Luetaan runoja

- Oppilaat voivat selailla jotain runokokoelmaa ja valita sieltä esimerkiksi kolme mieluisinta runoa ja perustella, miksi pitävät juuri niistä. Tämän jälkeen esitetään nämä runot muulle luokalle.
- Helpompi versio: oppilaat selailevat esimerkiksi pareittain jotain runokokoelmaa ja etsivät yhdestä runosta riimipareja. Lopuksi esitetään ko. runo.

Lähde: OPH, Kielikarhu, Opettajan aineisto

Yöstäjän Runorobotti

Sanataideyhdistys Yöstäjän Runorobotissa jokainen pääsee tekemään oman runonsa runorobotin avulla.

Robottiin syötetään kaksi haluamaansa sanaa, joista toinen on luontosana ja toinen tunnesana. Tämän jälkeen runorobotti tekee syötetyistä sanoista runon japanilaisten haiku-runojen hengessä.

<https://www.yostaja.fi/runorobotti>

